

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 696/2022-50

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **D4R7 Construction s. r. o.**, IČO 50 245 350, Odborárska 21, Bratislava, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Allen & Overy Bratislava, s. r. o., Eurovea Central 1, Pribinova 4, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III č. k. Tp 737/2020 z 21. februára 2020 v spojení s uznesením Krajskej prokuratúry v Bratislave č. k. 1Kv/52/19/1100-20 z 22. januára 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. mája 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), základného práva na prezumpciu neviny podľa čl. 50 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 6 ods. 2 dohovoru, ako aj vyslovenia porušenia čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru uzneseniami označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

II.

Skutkové východiská

2. Uznesením vyšetrovateľa Krajského riaditeľstva Policajného zboru Bratislava, odboru kriminálnej polície podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku bolo proti sťažovateľovi vznesené

obvinenie pre zločin ohrozenia a poškodenia životného prostredia podľa § 300 ods. 1 a 6 písm. b) Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť ťažbou materiálu v dočasných materiálových jamách (zemníkoch) v lokalite [REDAKOVANÉ], obec [REDAKOVANÉ].

3. Uznesením Krajskej prokuratúry v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. k. 1Kv 52/19/1100-20 z 22. januára 2020 bolo na návrh poškodeného Okresného úradu Bratislava (ďalej len „okresný úrad“) rozhodnuté podľa § 50 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku o zaistení nehnuteľného majetku sťažovateľa, a to nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. území [REDAKOVANÉ], okres [REDAKOVANÉ], obec [REDAKOVANÉ], zapísaných na liste vlastníctva č. [REDAKOVANÉ], vo vlastníctve sťažovateľa v podiele 1/1. Sťažovateľovi sa zakázalo so zaisteným majetkom nakladať. Prokurátor v odôvodnení uznesenia poukázal na skutkový základ vzneseného obvinenia a na obsah znaleckého posudku č. 10/2019 z 12. augusta 2019 vypracovaného znalcom [REDAKOVANÉ], z ktorého vyplynul rozsah spôsobenej škody na životnom prostredí (ekologickej ujmy) vzniknutej pôsobením sťažovateľa vo výške 12 540 997,38 eur, čo predstavuje aj hodnotu uvedenia životného prostredia do pôvodného stavu. O zaistenie nároku poškodeného na majetku sťažovateľa požiadal okresný úrad ako zástupca poškodeného na strane verejného záujmu 4. septembra 2019.

4. Z odôvodnenia uznesenia krajskej prokuratúry tiež vyplýva, že nehnuteľnosti podrobne špecifikované vo výroku uznesenia sú vo vlastníctve sťažovateľa a neslúžia na výkon jeho podnikania. Okrem uvedených nehnuteľností na území Slovenskej republiky žiadne nehnuteľnosti sťažovateľ nevlastní, ani nie je známy jeho iný hnutelný majetok. Sťažovateľ bol na území SR zriadený výlučne pre účely vykonania diela, pričom po zhotovení diela je dôvodné predpokladať, že spoločnosť zanikne a nemá žiaden ďalší záujem vykonávať na území SR ďalšiu podnikateľskú činnosť, čo vedie k obave, že uspokojenie nároku poškodeného na náhradu škody bude zo strany sťažovateľa zmarené alebo sťažované. S ohľadom na celkovú hodnotu vykonávaného diela presahujúcu miliardu eur by sa zaistenie nehnuteľností nemalo dotknúť diela a poškodiť tak realizáciu verejného záujmu.

5. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ v zákonnej lehote sťažnosť. Namietal, že napadnuté uznesenie sa odvoláva na neexistujúci žiadosť poškodeného o zistenie nároku na náhradu škody. Vydané bolo voči osobe, ktorá spolupracuje s orgánmi činnými v trestnom konaní a nepodniká žiadne kroky na zmenšenie majetku. Namietal tiež arbitrárnosť výšky určenej škody, keďže táto vychádzala z neprofesionálneho znaleckého posudku a nezohľadnila znalecký posudok a odborné vyjadrenie predložené sťažovateľom, z ktorých vyplýva, že v danom prípade absentuje ohrozenie či poškodenie životného prostredia, a tým aj vznik environmentálnej ujmy.

6. O sťažnosti rozhodol sudca pre prípravné konanie Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) č. k. Tp 737/2020 z 21. februára 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) tak, že sťažnosť podľa § 193 ods. 1 písm. c) v spojení s § 191 písm. d) Trestného poriadku zamietol.

7. Okresný súd k sťažnostným námietkam konštatoval splnenie podmienok pre zaistenie majetku podľa § 50 ods. 1 Trestného poriadku. Vychádzal zo škody, ktorá mala byť protiprávnym konaním sťažovateľa spôsobená a v danom štádiu bola ustálená najmenej na sumu 989 166 eur, čo predstavovalo hodnotu vyťaženého nevyhradeného nerastu. Poukázal tiež na znalecký posudok vypracovaný [REDAKOVANÉ], z ktorého vyplynulo, že ekologická ujma predstavuje 12 540 997,38 eur.

8. S ohľadom na uvedené skutočnosti dospel k záveru, že dosiaľ ustálená výška škody nie je v zjavnom nepomere s hodnotou zaist'ovaných nehnuteľností, pričom nejde o zaistenie nad rámec uplatneného nároku na náhradu škody. Naopak, podľa okresného súdu zaist'ované nehnuteľnosti nebudú dosahovať hodnotu prípadného nároku poškodeného.

9. K otázke existencie skutočností, ktoré by mohli odôvodňovať záver o možnom zmarení alebo sťažení uspokojenia nároku poškodeného, zdôraznil, že predpokladom aplikácie inštitútu zaistenia nároku poškodeného na majetku obvineného nie je iba konkrétne konanie obvineného s cieľom sťažiť alebo zmarit' uspokojenie poškodeného, ale je potrebné vnímať širšie okolnosti skutku, pre ktorý je právnická osoba stíhaná, a ďalšie okolnosti, ktoré vyplynú z vyšetrovania. V danom prípade s ohľadom na okolnosti skutku stoja podľa okresného súdu proti sebe dva protichodné spoločenské záujmy, na jednej strane záujem spoločnosti na ochrane vlastníckeho práva a na strane druhej záujem spoločnosti na ochrane životného prostredia a s nim súvisiaci sekundárny účel trestného konania spočívajúci v čo najúplnejšom odstránení škodového následku trestnej činnosti. Keďže nie je ničím vylúčené, že sťažovateľ ako obchodná spoločnosť zanikne a bude existovať naďalej aj po vykonaní diela, na ktoré bola výlučne zriadená, je s ohľadom na výšku škody dôvodné uplatniť všetky zaist'ovacie prostriedky.

10. K námietke neexistencie žiadosti poškodeného okresný súd konštatoval, že ide iba o chybu v písaní v odôvodnení uznesenia krajskej prokuratúry, keďže správne nemal byť uvedený dátum 4. september 2019, ale 21. október 2019, pričom táto žiadosť je riadne dokumentovaná a zažurnalizovaná v spisovom materiáli na č. l. 414. Okresný súd tiež potvrdil záver krajskej prokuratúry, podľa ktorého sa zaistenie predmetných nehnuteľností nedotkne samotného diela ani nepoškodí realizáciu projektu verejného záujmu.

11. K doterajšiemu stavu veci ústavný súd považuje s ohľadom na obsah sťažnostných námietok potrebné poukázať aj na príkaz krajskej prokuratúry č. k. I KO-V-5/2020/1100-2 z 21. januára 2020 na zaistenie peňažných prostriedkov na účte v banke podľa § 95 ods. 1 a 9 Trestného poriadku, ktorým prokurátor prikázal zaistiť v banke sťažovateľa peňažné prostriedky v sume 12 540 997,38 eur vrátane peňažných prostriedkov dodatočne došlých na daný účet a vrátane príslušenstva a podľa § 95 ods. 3 Trestného poriadku zakázal akékoľvek dispozície so zaistenými peňažnými prostriedkami. Uznesením krajskej prokuratúry č. k. 1Kv 52/19/1100-25 z 13. februára 2020 bola zamietnutá žiadosť sťažovateľa o zrušenie zaistenia peňažných prostriedkov sťažovateľa na účte v banke podľa § 95 ods. 8 Trestného poriadku. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ v zákonnej lehote sťažnosť. Uznesením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) č. k. IV/1 GPt 416/19/1000-7 z 25. marca 2020 bola podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť sťažovateľa zamietnutá.

12. Sťažovateľ podanou ústavnou sťažnosťou napáda uznesenie okresného súdu č. k. Tp 737/2020 z 21. februára 2020.

13. V priebehu prípravy na predbežné prerokovania ústavnej sťažnosti ústavný súd zistil, že predmetné nehnuteľnosti už nie sú vo vlastníctve sťažovateľa. Z vyjadrenia generálnej prokuratúry č. k. 2 GÚp 57/22/1000-3 z 23. júna 2022 vyplynulo, že uznesením prokurátora krajskej prokuratúry č. k. 1 Kv 52/19/1100-110 z 8. októbra 2020 bolo podľa § 51 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušené zaistenie predmetných nehnuteľností vo vlastníctve sťažovateľa, keďže zanikol dôvod, pre ktorý bolo o zaistení rozhodnuté. Uspokojenie nároku poškodeného na náhradu škody

bolo zabezpečené vydaním príkazu na zaistenie peňažných prostriedkov podľa § 95 ods. 1 a 9 Trestného poriadku uvedeným v bode 11 tohto uznesenia.

III.

Argumentácia sťažovateľa

14. Sťažovateľ namieta protiústavnosť zásahov do jeho základných práv napadnutým uznesením v spojení s príkazom krajskej prokuratúry na zaistenie nehnuteľností v jeho vlastníctve z týchto dôvodov:

a) Žiadosť poškodeného o zaistenie majetku trpí zásadnými nedostatkami, keďže z nej nevyplýva žiadne vyčíslenie vzniknutej škody, žiadne stanovisko k uplatneniu si náhrady škody voči sťažovateľovi alebo voči spoluobvinenej fyzickej osobe, resp. voči obom, a žiadne argumenty na preukázanie dôvodnej obavy z marenia alebo sťaženia uspokojenia nároku sťažovateľom.

b) Na zaistenie majetku neboli splnené zákonné podmienky, keďže nebola preskúmaná dôvodná obava, že uspokojenie nároku poškodeného bude marené alebo sťažované; vyčíslenie pravdepodobnej výšky škody bolo vykonané neodborne a nebolo skúmané ani nebezpečenstvo z omeškania, hoci medzi podaním žiadosti poškodeného a zaistením majetku uplynuli viac ako 3 mesiace.

c) K zaisteniu nároku poškodeného došlo v situácii, keď nebolo preukázané, či vôbec vznikla škoda na životnom prostredí, a ak áno, v akej výške. Napadnutým uznesením i predchádzajúcim príkazom krajskej prokuratúry bol teda zabezpečený hypotetický nárok na náhradu škody.

d) Rozhodnutiam chýba logicky konzistentné, presvedčivé a s účelom zákona súladné zdôvodnenie. Okresný súd sa nevysporiadal s právnymi argumentmi sťažovateľa, najmä v otázke nedostatočného určenia výšky hypotetickej škody, ktorá bola vyvrátená znaleckými posudkami.

e) Napadnuté rozhodnutia nespĺňajú test proporcionality, keďže nespĺňajú podmienku zákonnosti a podmienku legitímneho cieľa. Zaistenie majetku nespĺňa ani podmienku primeranosti, keďže okresný súd vedel, že deň pred zaistením nehnuteľností došlo aj k zaisteniu peňazí na účte v banke vo výške určenej dubióznym znaleckým posudkom, ktorý si prokurátor selektívne vybral.

f) Vo vzťahu k sťažovateľovi nebola rešpektovaná prezumpcia neviny a bola prejedikovaná vina sťažovateľa, keďže je označovaný za páchatel'a trestného činu.

g) Postup prokuratúry aj okresného súdu sa javí byť diskriminačný, keďže dôvodnú obavu z neuspokojenia nároku poškodenej osoby bez ďalšieho odvodzujú zo skutkovo nesprávneho tvrdenia, že sťažovateľ bol na území Slovenskej republiky založený výlučne pre účely vykonania diela (projektu D4R7) a po zhotovení diela najneskôr v roku 2021 zanikne a nemá na území SR ďalší záujem vykonávať tu podnikateľskú činnosť.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

IV.1. K namietanému uzneseniu krajskej prokuratúry:

15. Pokiaľ ide o časť námietok obsiahnutých v ústavnej sťažnosti sťažovateľa smerujúcich proti uzneseniu krajskej prokuratúry, ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle

ktorej je právomoc ústavného súdu vo vzťahu ku konkrétnemu namietanému rozhodnutiu alebo postupu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 107/2019). Vychádzajúc z tejto judikatúry vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa uznesenia krajskej prokuratúry, ústavný súd konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu tejto časti ústavnej sťažnosti, ktorou je nedostatok právomoci ústavného súdu. Sťažovateľ disponoval možnosťou uplatniť svoje námietky o prípadnom pochybení krajskej prokuratúry prostredníctvom sťažnosti. Svoju možnosť podať sťažnosť využil, pričom ochranu všetkým jeho označeným právam bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť vo vzťahu k uzneseniu krajskej prokuratúry okresný súd, ktorému patrilo rozhodovať o sťažnosti. Táto skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať námietky sťažovateľa uplatnené proti označenému rozhodnutiu krajskej prokuratúry, preto ústavný súd rozhodol o odmietnutí tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

IV.2. K namietanému uzneseniu okresného súdu:

16. Podľa judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03).

17. Ústavná ochrana základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd, vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy, je rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity vyplývajúcim z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sú všeobecné súdy primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery všeobecného súdu tak môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04, III. ÚS 581/2015).

18. Zaistenie majetku podľa § 50 ods. 1 Trestného poriadku nepredstavuje pozbavenie majetku, ale úpravu užívania majetku (porovnaj rozsudok vo veci Forminster Enterprises Limited proti Českej republike z 9. 10. 2008, sťažnosť č. 38238/04, bod 63). Z povahy veci tak vyplýva, že podstatou ústavného prieskumu môže byť iba obmedzený test ústavnosti (pretože podstatná časť záruk spravodlivého procesu sa vzťahuje na proces vo svojom celku) spočívajúci v posúdení, či rozhodnutie o zaistení majetku malo zákonný podklad, bolo vydané príslušným orgánom a nie je prejavom svojvôle. Z tohoto pohľadu ústavný súd napadnuté rozhodnutie preskúmal, nezistil však nič, čo by sa uvedenému testu ústavnosti vymykalo.

19. Pokiaľ sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namietal, že nárok uplatnený poškodeným nebol uplatnený v správnej výške, resp. že konaním, ktoré mu je kladené za vinu, žiadna škoda nevznikla, je potrebné zdôrazniť, že rozhodovanie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody je integrálnou súčasťou meritórneho rozhodovania trestného súdu, ktorý rozhoduje o vine a treste a o ďalších otázkach, medzi ktoré patrí aj rozhodovanie o nároku na náhradu škody. Ak je obžalovaný uznaný za vinného zo skutku, ktorý je predmetom obžaloby, a nárok na náhradu škody bol uplatnený riadne a včas, rozhodne aj o tomto nároku (porovnaj § 287 a § 288 Trestného poriadku). Trestný súd uloží povinnosť obžalovanému nahradiť škodu poškodenému alebo z vymedzených dôvodov odkáže poškodeného na civilný proces alebo na konanie pred iným príslušným orgánom. Navyše, ako na to poukázal aj sťažovateľ, v danom prípade je spôsobenie škody aj imanentnou súčasťou skutkovej podstaty trestného činu poškodzovania životného prostredia podľa § 300 Trestného zákona, z ktorého bol sťažovateľ obvinený. Z uvedeného je zjavné, že všeobecný súd ako trestný súd rozhodujúci v merite (o vine a treste a ďalších súvisiacich otázkach tvoriacich meritum) bude mať primárne právomoc rozhodnúť o uvedenom nároku, ktorý prostredníctvom príslušného orgánu štát uplatnil v trestnej veci sťažovateľa. Súčasťou tohto rozhodnutia bude nevyhnutne aj právne posúdenie predmetného nároku, t. j. súd rozhodne osobitne aj o tom, či škoda vznikla a v akej výške škoda vznikla.

20. Pokiaľ sťažovateľ namieta, že žiadosť poškodeného, na základe ktorej bolo rozhodnuté o zaistení jeho majetku podľa § 50 ods. 1 Trestného poriadku, nebola dostatočne kvalifikovaná, keďže neobsahovala presné uvedenie výšky škody a jasné vymedzenie, voči komu je škoda uplatňovaná, tak s ohľadom na dosiaľ uvedené skutočnosti ústavný súd konštatuje, že Trestný poriadok neobsahuje striktné stanovenie obsahu žiadosti o zabezpečenie nároku poškodeného na majetku obvineného a poškodený má možnosť výšku škody precizovať podľa § 46 ods. 3 najneskoršie do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania. K rozhodnutiu o zaistení nároku poškodeného podľa § 50 Trestného poriadku je nevyhnutné, aby o uplatnenie tohto inštitútu poškodený požiadal a aby bola aspoň v rovine pravdepodobnosti škoda zistená. V čase rozhodovania krajskej prokuratúry a následne okresného súdu mali tieto orgány k dispozícii znalecký posudok, na ktorý riadne poukázali a z ktorého vyplývalo, že škoda vznikla, a to predbežne vo výške uvedenej v napadnutých rozhodnutiach. Námietky sťažovateľa voči správnosti takto stanovenej škody, ktoré oprel aj o nim predložené odlišné znalecké posudky, sú však vo svojej podstate námietkami zároveň smerujúcimi k právnej kvalifikácii skutku a k meritórnemu rozhodnutiu o trestnom obvinení, preto nebolo povinnosťou okresného súdu vysporiadať sa takto predloženými dôkazmi v rovnakom rozsahu, ako by to bolo potrebné pri rozhodovaní o vine, treste a nároku na náhradu škody. Ústavný súd v obdobnej súvislosti už vyslovil, že test splnenia podmienok na zaistenie majetku nevyžaduje posúdenie dôkaznej situácie na účel potvrdenia dôvodnosti podozrenia zo spáchania vyšetrovaného trestného činu. Predpokladom rozhodnutia je len samotná existencia vedeného trestného stíhania obvineného pre kvalifikovaný trestný čin (II. ÚS 534/2021). V danom prípade bola podmienka podľa § 50 ods. 1 písm. a) a ods. 4 Trestného poriadku, teda že ide o zaistenie majetku prokurátorom na základe návrhu poškodeného, že ide o zaistenie majetku vo vlastníctve osoby, voči ktorej bolo vznesené obvinenie, a že existuje relevantným spôsobom určená pravdepodobná výška škody, splnená.

21. Pokiaľ sťažovateľ poukazoval na rozpory v predložených znaleckých posudkoch, resp. na chyby v znaleckom posudku, z ktorého okresný súd pri svojom rozhodnutí vychádzal, ústavný

súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou pripomína, že v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (porov. I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010).

22. Závery vyslovené v napadnutom uznesení možno vnímať ako (predbežné) právne posúdenie na účely aplikácie zaistovacieho inštitútu dočasnej povahy. Sťažovateľ stále v ďalšom priebehu trestného konania bude môcť (popri obrane proti obvineniu a prípadnej obžalobe) uplatňovať svoju obranu aj vo vzťahu k nároku poškodeného, ktorý tento uplatnil v trestnom konaní. Sťažovateľ mal teda v danom štádiu konania k dispozícii trestnoprocesné prostriedky obrany obvineného proti uplatnenému nároku na náhradu škody obvineného vrátane opravných prostriedkov (napr. IV. ÚS 281/2022).

23. Ústavný súd tiež považuje za potrebné doplniť, že z § 51 Trestného poriadku vyplýva povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu skúmať *ex officio* trvanie dôvodov zaistenia majetku a v prípade ich pomnutia takéto zaistenie zrušiť. Kasačná intervencia ústavného súdu je preto namieste iba vo výnimočných prípadoch, keď s ústavnou sťažnosťou napadnutým rozhodnutím je spojený neprípustný zásah do základných práv a slobôd sťažovateľa, ktorý nebol odčinený pri prieskume všeobecným súdom, alebo ho takto odčiniť nemožno.

24. Z obsahu uznesenia krajskej prokuratúry č. k. 1Kv 52/19/1100-85 z 8. októbra 2020 vyplýva, že zaistenie nároku poškodeného na predmetných nehnuteľnostiach sťažovateľa bolo zrušené podľa § 51 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku z dôvodu, že zanikol dôvod, pre ktorý bolo o zaistení rozhodnuté. Uvedené svedčí o tom, že orgány činné v trestnom konaní si plnili svoje povinnosti a po naplnení zákonných predpokladov realizovali svoju právomoc, ktorá predchádza právomoci ústavného súdu, a poskytli ochranu vlastníckemu právu sťažovateľa zrušením zaistenia jeho majetku, ktoré už nenapĺňalo zákonom predpokladaný účel.

25. Sťažovateľ tiež namietal nedostatočné odôvodnenie existencie dôvodnej obavy, že uspokojenie nároku poškodeného na náhradu škody spôsobenej trestným činom bude marené alebo sťažované, keďže poukázanie na ničím nepodložený záver o sťažovateľovi ako obchodnej spoločnosti vzniknutej na jediný účel, a to realizáciu projektu D4R7 s možnosťou očakávania zániku spoločnosti po dokončení diela v plánovanom termíne roku 2021, nie je možné za takýto dôvod považovať. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoj už judikovaný právny názor, podľa ktorého dôvodnosť obavy z uspokojenia nároku poškodeného nemusí nutne spočívať v existencii dôkazov o realizácii úkonov obvineného smerujúcich k zmenšeniu jeho majetku s cieľom znemožniť alebo aspoň sťažiť výkon rozhodnutia vo veci samej (napr. II. ÚS 480/2021). Okresný súd v napadnutom uznesení dostatočným spôsobom ozrejmil, prečo dôvodná obava vyžadovaná podľa v tom čase účinného znenia § 50 ods. 1 Trestného poriadku spočíva v účelovom vzniku sťažovateľa ako obchodného konzorcia založeného pre účely realizácie jediného projektu, a zaoberal sa tiež otázkou konfliktu chránených spoločenských záujmov, kde s ohľadom na skutok, pre ktorý bol sťažovateľ obvinený (zločin ohrozenia a poškodenia životného prostredia so škodou

vo veľkom rozsahu), uprednostnil pred ochranou vlastníckeho práva sťažovateľa zabezpečenie splnenia sekundárneho účelu trestného konania spočívajúceho v čo najúplnejšom odstránení škodlivého následku trestnej činnosti. Ústavný súd v záveroch okresného súdu nezistil ani porušenie práva na prezumpciu neviny sťažovateľa, pričom za ústavne významný zásah do tohto práva nie je možné považovať ani skutočnosť, že krajská prokuratúra v uznesení z 22. januára 2020 označila sťažovateľa ako „páchateľa“, a to najmä s ohľadom na predbežnú povahu tohto rozhodnutia, ktorým žiadnym spôsobom nebol hodnotený skutkový stav vo vzťahu k meritórному posúdeniu viny sťažovateľa.

26. Napadnuté uznesenie o zaistení majetku sťažovateľa nepochybne predstavuje zásah do práva sťažovateľa na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, avšak sťažovateľ nestratil právne postavenie vlastníka a nehnuteľnosti mohol aj naďalej užívať. Jediným zásahom do jeho práva bolo to, že nemohol robiť právne úkony pre účely scudzenia týchto nehnuteľností. Zásah do práv sťažovateľa na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy má zákonný základ v § 50 ods. 1 Trestného poriadku a vyjadruje všeobecný záujem, a to uspokojenie nárokov trestným činom poškodených osôb. Namietaný zásah do práva sťažovateľa podľa čl. 1 dodatkového protokolu je primeraný sledovanému cieľu, keďže nemožno vylúčiť, že sťažovateľ by sa v priebehu trestného konania pokúsil scudziť svoj majetok.

27. Je pravdou, že okresný súd v tejto súvislosti nepochybne mohol v napadnutom uznesení podrobnejšie rozvinúť svoje úvahy o tom, prečo považuje sťažovateľa za spoločnosť s jediným účelom nemajúcu v úmysle po ukončení projektu D4R7 ďalej pôsobiť v Slovenskej republike. Tieto nedostatky v odôvodnení rozhodnutia však považoval ústavný súd za nedosahujúce ústavnoprávnu intenzitu, čo platí aj vo vzťahu k námietke sťažovateľa týkajúcej sa diskriminačnej povahy uvedených záverov okresného súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti prihliadol aj na skutočnosť, že zákonodarca od 1. januára 2021 zmenil § 50 ods. 1 Trestného poriadku tak, že podmienku existencie dôvodnej obavy z marenia alebo sťaženia uspokojenia nároku poškodeného zo znenia tohto ustanovenia vypustil a nahradil ju podmienkou vhodnosti zaistenia nároku poškodeného na majetku obvineného s ohľadom na povahu skutku.

28. Pokiaľ ide o vznesenú námietku neprimeranosti zaistenia majetku s ohľadom na skutočnosť, že na zabezpečenie nároku poškodeného bol vydaný aj príkaz na zaistenie prostriedkov sťažovateľa na účte v banke, a to deň pred vydaním príkazu na zaistenie majetku, ústavný súd poukazuje na obsah odôvodnenia rozhodnutia o zrušení zaistenia z 8. októbra 2020, z ktorého vyplýva, že až v odpovedi [REDAKOVANÉ], z 21. februára 2020 bolo uvedené, aká suma prostriedkov bola na účte sťažovateľa skutočne zaistená, pričom okresný súd vo veci rozhodoval v rovnaký deň. Ústavný súd nepovažuje za preukázané, že by okresný súd mal v čase rozhodovania vedomosť o tom, že na základe príkazu krajskej prokuratúry z 8. októbra 2020 sa skutočne podarilo na účte sťažovateľa zaistiť finančné prostriedky v sume zodpovedajúcej predbežne stanovenej výške škody, preto nie je možné konštatovať, že jeho rozhodnutie nereflektovalo skutočnosti, z ktorých by vyplývala neprimeranosť uloženého obmedzenia.

29. Napokon v súvislosti s tvrdeným porušením čl. 12 ods. 2 ústavy ústavný súd pripomína svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej zásady uvedené v čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy v súhrne vyjadrujú podstatu základných práv ako prirodzených práv a zároveň majú aj univerzálny charakter. Sú to ústavné direktívy adresované predovšetkým orgánom pôsobiacim v normotvornej činnosti všetkých

stupňov. Vzhľadom na tieto znaky nemôžu byť zásadne priamo aplikovateľné v individuálnych záležitostiach (I. ÚS 59/97, mutatis mutandis I. ÚS 8/97, PL. ÚS 14/98, III. ÚS 383/2016). Ústavný súd preto konštatuje, že čl. 12 ústavy nemožno považovať za základné právo, ktoré podlieha samostatnej ochrane prostredníctvom inštitútu sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto jeho prípadné porušenie môže posudzovať len v spojení s namietaným porušením základných práv (II. ÚS 269/2019). Obdobné závery platia aj pre čl. 14 dohovoru.

30. V závere ústavný súd konštatuje, že skutkové a právne závery okresného súdu sú ústavne udržateľné a nemožno uvažovať ani o nedostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia. Okresný súd sa jednotlivo argumentačne vyrovnal s podstatnými námietkami sťažovateľa proti napadnutému rozhodnutiu vo svojom rozhodnutí, kde v odôvodnení dostatočne uviedol dôvody, prečo sa stotožnil s uznesením krajskej prokuratúry. Účelom konania pred ústavným súdom je ochrana ústavnosti, a nie poskytnutie ďalšieho opravného prostriedku umožňujúceho prehodnocovať správnosť záverov všeobecných súdov. Vzhľadom na to ústavný súd konštatuje, že medzi namietaným porušením základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu a základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práva na prezumpciu nevinoty podľa čl. 50 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 6 ods. 2 dohovoru postupom okresného súdu a jeho napadnutým uznesením nezistil žiadnu príčinnú súvislosť, čo vedie k odmietnutiu ústavnej sťažnosti pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

31. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími, v nej uplatnenými návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. decembra 2022

Peter Straka
predseda senátu